

ACtuel

Elektronisk nyt fra Akademikernes Centralorganisation

Den 5. november 2008

3 mia. kr. fra globaliseringsreserven fordelt:

Oppositionen sikrede flere basismidler til universiteterne

Der er i dag i Finansministeriet indgået aftale om fordeling af over 3 mia. kr. i nye forskningsmidler fra globaliseringspuljen – 1.079 mio. kr. i 2009 og 1.935 mio. kr. i 2010. Der er i 2009 og 2010 bevilget væsentligt flere nye basismidler end regeringen havde ønsket, og der er sikret et fast grundniveau for basismidlerne frem til 2012. Der er endog skabt enighed om yderligere forøgelse i de kommende år og om en fælles dialogproces om fremtidige udmøntninger af midler fra globaliseringspuljen, herunder om balancen mellem basismidler og konkurrenceudsatte midler.

På kort sigt, det vil sige 2009-finansloven, er denne aftale en sejr for dem, som vil universiteterne og universitetsforskningen det godt. Oppositionens forhandlere skal have stor ros for resultatet, som det har krævet både dygtighed og udholdenhed at få hjem. AC har været tæt på processen gennem hele forløbet og har løbende bidraget med forslag og argumenter.

På lidt længere sigt, det vil sige den samlede 2010-fordeling og fordelingen i årene frem, står det snarere uafgjort mellem regering og opposition. Grundlagsmålet om fordelingen mellem basismidler og konkurrenceudsatte midler er sendt i udvalg i 2009, og der bliver nu afgørende for AC at følge både udarbejdelsen af det faglige grundlag for diskussionen og den videre dialog mellem forligspartierne nøje.

Sikring af basismidler til universiteterne

Det afgørende har i første omgang været at sikre den højest mulige andel af de nye midler fordelt som basismidler til universiteterne. I regeringen første udspil var der kun afsat 100 mio. i 2009, og oppositionspartierne skal roses for stædigt at holde fast og sikre et endeligt resultat på 275 mio. kr. ud af 1079 mio. kr. For 2010 lykkedes det tilsvarende at flytte regeringen fra et udspil på 362 mio. kr. til et resultat på 605 mio. kr. til basismidler til universiteterne. Oveni er der 100 mio. kr. i en pulje til præmiering af universiteter, der er gode til at hjemtage EU-forskningsmidler. Pengene udmøntes som basismidler, men er dog ikke helt uden for konkurrence.

De nye basismidler er rigtig gode penge til universiteterne, og de fordeles efter den kendte fordelingsnøgle 50-40-10. Dermed er der lagt et solidt gulv under universiteternes økonomi, fordi niveauet for 2010 videreføres i 2011 og 2012, og der er allerede nu afsat 609 mio. kr. i 2011 og 594 mio. kr. i 2012. Det betyder, at basismidlerne under ingen omstændigheder falder, og at de som minimum udgør 6.734 mio. kr. i 2009 og 6.784 mio. kr. i hvert år i perioden 2009-2012. Det giver mulighed for at sikre en fortsat vækst fra og med 2010.

Aftalen udgør dog trods oppositionens ihærdighed ikke et tilfredsstillende mønster for de kommende års fordeling af globaliseringsmidler. Regeringens første udspil på

9 pct. af de nye midler til basismidler i 2009 er faktisk en fornærmelse både mod de øvrige forhandlere og universiteterne – og resultatet på 25 pct. er stadig langt fra de ønskede 60 pct. I 2008 udgør basismidlerne kun 55 pct. af de samlede forskningsmidler, og den andel bør op på minimum 60 pct. ved næste fordeling.

Heldigvis har forligspartierne som noget nyt aftalt en fælles dialogproces om forskningsmidlernes fordeling, allerede før regeringen udarbejder sit udspil for 2010. Dialogen skal foregå på et solidt fagligt grundlag, herunder en analyse af universiteternes finansiering og balancen mellem basismidler og konkurrenceudsatte midler. Den dialog kan blive et godt fundament for at rykke balancerne i grundkonflikten til det bedre.

Det samlede forløb kan desværre kun tolkes sådan, at regeringen ikke har tillid til, at dens egne universiteter kan forvalte forskningsmidlerne på fornuftig vis. Trods universitetsreform, bestyrelser med eksternt flertal, universitetsfusioner og en udbredt detailstyring vil regeringen fortsat ikke betro universiteterne de basismidler, der skal til for at løse kerneopgaverne.

Og nye basismidler til sektorforskningen og Kulturministeriets institutioner

Aftalen sikrer ikke kun basismidler til universiteterne – der er også afsat 9 mio. kr. for 2009 og 10 mio. kr. for 2010 til basismidler til de resterende sektorforskningsinstitutioner og 3 mio. kr. for hvert af årene til forskningsinstitutionerne under Kulturministeriet.

Taxameteranalyse

Aftalen rummer også en væsentlig tilkendegivelse fra regeringen om at gennemføre en analyse af taxametrene for de humanistiske og samfundsvidenskabelige universitetsuddannelser sammenlignet med andre universitetsuddannelser. En sådan analyse vil kunne danne grundlaget for en realitetsdrøftelse af AC's og flere andre centrale aktørers forslag om at hæve den laveste taxametersats.

Andre væsentlige elementer i aftalen

Aftalen lægger også et loft over universiteternes direkte og indirekte medfinansiering af forskningsprojekter betalt af eksterne midler. Der kan nu maksimalt kræves 10 pct. medfinansiering af forskningsrådsprojekter og den såkaldte overhead er blevet hævet til 44 pct.

Inden for konkurrencestrengen har det været regeringens ønske, at langt de fleste midler skulle afsættes til den strategiske forskning under det Strategiske Forskningsråd. Det lykkedes dog i aftalen at fastholde 60 mio. kr. til Det Frie Forskningsråd i 2009 og 109 mio. kr. i 2010.

Inden for den strategiske forskning fylder energiområdet meget i forlængelse af den energiaftale, som er indgået mellem alle partier på nær Enhedslisten. Derudover er afsat midler til forskning i bl.a. fødevarer, klima, miljøteknologi, sundhed og uddannelse.

Der er også med aftalen afsat en internationaliseringspulje på 65 mio. for hhv. 2009 og 2010. Pengene skal bruges til at understøtte institutionernes hjemtagning af international finansiering og til at fremme forskermobiliteten.

Nærmere oplysninger kan fås hos:

Afdelingschef Niels Lykke Jensen, tlf. 22 49 58 59 eller e-mail: nl@ac.dk
Chefkonsulent Karen Skytte, tlf. 22 49 58 65 eller e-mail: ks@ac.dk

